

YARGITAY
21. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2014/15021	<u>İlgili Kanun / Madde</u>
Karar No.	2014/20545	5510 S. SGK. /28
Tarihi:	20.10.2014	

- ***SOSYAL GÜVENLİK MERKEZLERİNİN ŞUBE NİTELİĞİNDE OLDUĞU***
- ***YAŞLILIK AYLIĞI İŞLEMLERİNİ KURUM ADINA TAKİP EDEN SOSYAL GÜVENLİK MERKEZİNİN BULUNDUĞU YERDE DE DAVA AÇILABİLECEĞİ***

ÖZETİ 01.10.2010 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kurumu Taşra Teşkilatı Kuruluş ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile Kurumun taşra teşkilatının kuruluş, çalışma usul ve esasları ile personelin görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlenmiştir. Sosyal güvenlik merkezleri idari işlemler açısından, sosyal güvenlik merkezi, sağlık sosyal güvenlik merkezi ile mali hizmetler sosyal güvenlik merkezi olarak üç kategoriye ayrılır. Yönetmeliğin 11 .maddesi ile sosyal güvenlik merkezlerinin görevleri belirtilmiş olup sosyal güvenlik merkezlerinin buldukları yerde Kurumun başta 5502 sayılı Yasa olmak üzere mevzuattan kaynaklanan görevleri doğrultusunda hizmet verdikleri ve yaptıkları işlemlerin sigortalılar ve Kurum yönünden bağlayıcı olduğu anlaşılacakla sosyal güvenlik merkezlerinin 6100 sayılı HMK'nın 14/1 maddesine göre şube niteliğinde oldukları açıktır.

Somut olayda, davacının yaşlılık aylığı tahsisi talebiyle ilgili olarak Unkapanı Sosyal Güvenlik Merkezi'ne başvurduğu, davacının yaşlılık aylığı tahsisi talebinin Unkapanı Sosyal Güvenlik Merkezi'nce reddedildiği, Kurum adına işlemleri takip eden ünitenin Unkapanı Sosyal Güvenlik Merkezi olduğu, eldeki uyuşmazlığın çözümünde şubenin bulunduğu yer mahkemesinin de yetkili olduğu anlaşılacakla mahkemece işin esasına girilerek olumlu yada olumsuz bir karar verilmesi gerekirken yerinde olmayan gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir..

Davacı, işe giriş tarihinin 01/09/1992 olduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, mahkemenin yetkisizliğine karar vermiştir.

Hükmün davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Mehmet Oktar tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

Dava, 506 sayılı Kanun'a tabi sigortalılığının başlangıç tarihinin tespiti istemine ilişkindir. Mahkemece, yetkisizlik kararı verilerek dava dosyasının Balıkesir İş Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

Uyuşmazlık, yetkili mahkemenin belirlenmesi noktasında toplanmaktadır.

5521 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde bu Kanunda sarahat bulunmayan hallerde Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümlerinin uygulanacağı bildirilmiştir.

01.10.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 447/2.maddesine göre "Mevzuatta, yürürlükten kaldırılan 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı 4 Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa yapılan yollamalar, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun bu hükümlerin karşılığını oluşturan maddelerine yapılmış sayılır" hükmü gereğince uyuşmazlığın 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 5 ve 15. maddeleri ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun yetkiye ilişkin hükümleri doğrultusunda çözüme kavuşturulması gerekir.

Genel yetki kuralı dışında düzenleme öngörülmemiş olması karşısında, 6100 sayılı HMK'da yer verilen özel yetkiye ilişkin düzenlemelerin İş Mahkemelerinin yetkisinin belirlenmesinde dikkate alınması gerekmektedir.

HMK'nın 14/1. maddesi uyarınca "Bir şubenin işlemlerinden doğan davalarda, o şubenin bulunduğu yer mahkemesi de yetkilidir."

Şube, bir kurum veya kuruluşa bağlı olarak etkinlikte bulunan alt mevkilerdeki iş yerlerinden her biri olarak tanımlanabilir. Şube, hukuken ve mali olarak merkeze bağlı olmakla birlikte merkezin yapmakta olduğu işlemler türünden işlemler yapma yetkisine de haizdir.

Tüzel kişilere karşı açılacak davalarda genel yetkili mahkeme, tüzel kişilerin yerleşim yerinin, yani merkezinin bulunduğu yer mahkemesi olmakla birlikte, şube işlemleri nedeniyle açılacak dava, taraf olarak bağlı bulunulan merkez davalı gösterilerek, şubenin bulunduğu yerde de açılabilir.

Gerçekten davalı Kurumun şubesinin bulunması şartıyla ve o şubenin yapmış olduğu işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıklarda, şubenin bulunduğu yer mahkemeleri yetkili olacaktır. Bu husus Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 16.04.2008 tarih ve 2008/10-329-334 Esas- Karar sayılı kararında belirtilmiştir.

"Kurum adına işlem yapmaya yetkili bulunmak" şubenin tanımından ortaya çıkan bir sonuç olup, şubenin bulunduğu yer mahkemesinin yetkili olmasında tek başına yeterli değildir. Şubenin bulunduğu yer yetkisi, doğrudan o şubenin yapmış olduğu işlemlerden veya Kurumun davacıya ait işlemlerinin yürütülmesinden doğan uyuşmazlıklarda geçerli bulunmaktadır.

Öte yandan 01.10.2010 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kurumu Taşra Teşkilatı Kuruluş ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile Kurumun taşra teşkilatının kuruluş, çalışma usul ve esasları ile personelin görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlenmiştir. Sosyal güvenlik merkezleri idari işlemler açısından, sosyal güvenlik merkezi, sağlık sosyal güvenlik merkezi ile mali hizmetler sosyal güvenlik merkezi olarak üç kategoriye ayrılır. Yönetmeliğin 11 .maddesi ile sosyal güvenlik merkezlerinin görevleri belirtilmiş olup sosyal güvenlik merkezlerinin buldukları yerde Kurumun başta 5502 sayılı Yasa olmak üzere mevzuattan kaynaklanan görevleri doğrultusunda hizmet verdikleri ve yaptıkları işlemlerin sigortalılar ve Kurum yönünden bağlayıcı olduğu anlaşılacakla sosyal güvenlik merkezlerinin 6100 sayılı HMK'nın 14/1 maddesine göre şube niteliğinde oldukları açıktır.

Somut olayda, davacının yaşlılık aylığı tahsisi talebiyle ilgili olarak Unkapanı Sosyal Güvenlik Merkezi'ne başvurduğu, davacının yaşlılık aylığı tahsisi talebinin Unkapanı Sosyal Güvenlik Merkezi'nce reddedildiği, Kurum adına işlemleri takip eden ünitenin Unkapanı Sosyal Güvenlik Merkezi olduğu, eldeki uyuşmazlığın çözümünde şubenin bulunduğu yer mahkemesinin de yetkili olduğu anlaşılacakla mahkemece işin esasına girilerek olumlu yada olumsuz bir karar verilmesi gerekirken yerinde olmayan gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davacı vekilinin bu yönü amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde temyiz edene iadesine 20.10.2014 gününde oybirliği ile karar verildi.